

Log in : rajvirajdainik.com.np यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : यस्तो छ सोह्रौं आवधिक. ३ पृष्ठमा : सार्वजनिक जीवन र आर्थिक ... ३ पृष्ठमा जलवायु मुद्दामा चीन गम्भीर...

आइडियलद्वारा २५ आइडिया सार्वजनिक

दैनिक समाचारदाता राजविराज, १९ साउन ।
आइडियल सहकारी संस्था लिमिटेड राजविराजले आफ्नो २५ औं वर्षको त्सवको अवसरमा २५ योजना सार्वजनिक गरेको छ । संस्थाले शुक्रवार रजत जयन्ति समारोहको अवसरमा २५ योजना कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको हो । अभियान अन्तर्गत संस्थाले बाल बचतकर्ताको जन्मदिनको अवसरमा केक उपहार दिने, ६० वर्ष भन्दा माथिका ज्येष्ठ नागरिक बचतकर्तालाई न्यूनतम १ लाख भन्दा बढी बचत रकम पुगेमा निःशुल्क तिर्थाटन गराउने, नारी बचत खातामा न्यूनतम मौजदात ५० हजार राखेको १

लाखको दुर्घटना विमा गराउने लगायतका कार्यक्रम समेत समेटेको छ । यस्तै आफ्ना ग्राहकका साथै सर्वसाधारणको हितमा श्रावण महिना र तिजका बेला महिलालाई संस्थाको तर्फबाट निःशुल्क मेहन्दी लगाउने व्यवस्था मिलाइने तथा समुदायलाई बाढीबाट जोगाउने उद्देश्यले स्थापना गरिएको पूर्व सूचना प्रणाली केन्द्रलाई ५० हजार रुपैयाँ थप सहयोग उपलब्ध गराउने योजना ल्याएको संस्थाका अध्यक्ष गणेश कुमार आशले जानकारी दिए । जलवायु परिवर्तन, रक्तदान, युवा लक्षित विशेष कार्यक्रम, सञ्चार क्षेत्र, स्वास्थ्य, शिक्षा,

मैथिली भाषा साहित्यको विकास लगायतका २५ वुँदे कार्यक्रम समेटिएको उनले बताए । संस्था २४ वर्ष अघि २०५६ साल १९ साउनमा स्थापना भई सेवाग्राहीलाई निरन्तर उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको बताएका अध्यक्ष आशले संस्थाको सबलता र सक्षमताका कारण गत आर्थिक वर्ष ०७९।८० मा ४ करोड ३५ लाख ७ हजार ७ सय ११ रुपैयाँ खुद मुनाफा आर्जन गर्न सफल भएको जानकारी समेत दिए । सहकारीताको मुल्य, मान्यता र सिद्धान्तलाई आत्मसाथ गर्दै अघि बढ्दा तथा १४ हजार ४ सय २५ जना सदस्यहरूको विश्वास र कर्मचारीहरूको मिहिनेतकै बलमा

यस्तो सफलता मिलेको उनले बताए । कुल ११ करोड ३० लाख ४ सय रुपैयाँ शेरर पूँजी रहेको यस संस्थाले आफ्नो सदस्यहरूबाट ८५ करोड ९० लाख ३८ हजार ७ सय ७८ रुपैयाँ निक्षेप संकलन गरेको कार्यक्रममा लेखा सुपरिवेक्षण समितिका संयोजक दिनेश प्रसाद साहले जानकारी दिए । यस्तै संस्थाले १ हजार २ सय ८३ जनालाई ८१ करोड ३६ लाख ७९ हजार ८ सय ५८ रुपैयाँ लगानी गर्दै कुल १ अर्ब २० करोड ३९ लाख ४५ हजार ७ सय २९ रुपैयाँ वासलात रहेको उनले जानकारी दिए । रजत जयन्ति समारोहको उद्घाटन गर्दै प्रमुख अतिथि राष्ट्रिय सभाका सदस्य शेखर कुमार सिंहले सहकार्य मार्फत सहकारीको विकास गर्नुपर्नेमा जोड दिए । कार्यक्रममा प्रदेश सभा सदस्य सतिश कुमार सिंह, राजविराज नगरपालिकाका कार्यवाहक नगरप्रमुख ईसरत परविन, संचालक समिति सदस्य शैलेश चौधरी, समाजसेवी ई. ईन्द्र नारायण देव, गैसस महासंघका केन्द्रीय उपाध्यक्ष ध्रुव देव लगायतले शुभकामना दिएका थिए ।

उम्मेदवारलाई १५ हजार जरिवाना तत्काललाई कार्यान्वयन नगर्न सर्वोच्च अदालतको आदेश

दैनिक समाचारदाता काठमाडौं, १९ साउन ।
निर्वाचन खर्च विवरण सार्वजनिक नगर्ने उम्मेदवारलाई १५ हजार जरिवाना गर्ने निर्वाचन आयोगको निर्णय तत्काललाई कार्यान्वयन नगर्न सर्वोच्च अदालतले अन्तरिम आदेश दिएको छ ।
हाम्रो नेपाली पार्टीको तर्फबाट लौरो चुनाव चिन्ह लिई मोरङ जिल्ला निर्वाचन क्षेत्र नम्बर २ बाट प्रतिनिधि सभा सदस्य उम्मेदवार बनेका विनोदमणि भट्टराईले साउन १५ गते सर्वोच्च अदालतमा आयोगले गरेको कानून विपरीतको निर्णयले आफूलाई अन्याय परेको भन्दै रिट दायर गरेका थिए ।
शुक्रवार उक्त रिटमाथि सुनुवाइमा गर्दै सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश विश्वम्भरप्रसाद श्रेष्ठको एकल इजलासले रिट निवेदनको अन्तिम टुंगो नलागेसम्म उक्त निर्णय कार्यान्वयन नगराउन आदेश दिएको हो ।

निर्वाचन आयोगको निर्णयानुसार निवेदकलाई समेत जरिवाना गर्ने गरी सूचना जारी भएको देखिँदा सुविधा र सन्तुलनको दृष्टिबाट रिट निवेदनको अन्तिम टुंगो नलागेसम्म निवेदकको हकमा रु १५,०००/- जरिवाना गर्ने गरी भएको उक्त निर्णय कार्यान्वयन नगर्नु/नगराउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी गरिएको छ, आदेशमा भनिएको छ ।
उक्त निवेदनमा निवेदकको तर्फबाट अधिवक्ता भीमार्जुन आचार्य र अधिवक्ता लबन न्यौपानेले बहस गरेका थिए । गत मंसिर ४ गते भएको प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभा निर्वाचनको खर्च विवरण सार्वजनिक नगरेको भन्दै आयोगले १५ हजार जरिवाना गर्ने निर्णय गरेको थियो ।
आयोगले साउन ९ गते प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै सार्वजनिक गरेको खर्च विवरणबारे जानकारी नदिएको भन्दै उम्मेदवारहरूको सूची सार्वजनिक गरेको थियो। प्रतिनिधि सभाका १०३७ र प्रदेश सभाका

१३९८ जना उम्मेदवारलाई १५ हजार रुपैयाँ जरिवाना गर्ने निर्णय आयोगले गरेको थियो सेतोपाटीले जनाएको छ ।

मोटरबाट पानी पटाउने क्रममा करेन्ट लागेर महिलाको मृत्यु

दैनिक समाचारदाता राजविराज, १९ साउन ।
खेतमा मोटरबाट पानी पटाउने क्रममा सप्तरीको राजगढ गाउँपालिकामा विहीबार एक महिलाको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको छ ।
वडा नं. ६ फकिरा टोल निवासी ५८ वर्षिया दुर्गा देवी

साहको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । प्रहरीका अनुसार खेतमा मोटरबाट पानी पटाउने क्रममा करेन्ट लागेर घाइते भएकी उनलाई उपचारका लागि गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराजमा लगेकोमा उपचारकै क्रममा मृत्यु भएको हो ।

भुण्डिएको अवस्थामा एक युवकको शव फेला

दैनिक समाचारदाता राजविराज, १९ साउन ।
सप्तरीमा शुक्रवार भुण्डिएको अवस्थामा एक युवकको शव फेला परेको छ ।
जिल्लाको रुपनी गाउँपालिका वडा नं. ६ का ३५ वर्षिय कैला सरदारको भुण्डिएको अवस्थामा शव फेला परेको प्रहरीले

जनाएको छ । प्रहरीका अनुसार घर भन्दा २ मिटर पश्चिम सिमलको रुखमा भुण्डिएको अवस्था स्थानीयले देखेपछि खबर गरेका थिए ।
घटनाबारे प्रहरी थप अनुसन्धान गरिरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ ।

जनमत पार्टीले सरकारलाई दिएको समर्थन निरन्तर रहने

काठमाडौं, १९ साउन (रासस) ।
जनमत पार्टीले सङ्घ र प्रदेश सरकारलाई दिएको समर्थन कायम राख्ने भएको छ । पार्टीको केन्द्रीय समिति बैठकमा अध्यक्ष डा सिके राउतले वर्तमान सरकारलाई निरन्तरता दिने निर्णय गर्नुभएको पार्टीका केन्द्रीय प्रवक्ता डा शरद सिंह यादवले बताउनुभयो ।

बैठकले पार्टी सङ्गठनलाई पाँच गुणा ठूलो बनाउने लक्ष्यका साथ 'मिसन-८४' अगाडि बढाउने निर्णय गरेको छ । पार्टीले शुक्रवार स्थानीय जनप्रतिनिधिसम्मिलत पार्टी समन्वय बैठक बोलाएको छ । बैठकमा वडाध्यक्ष, नगर प्रमुख, उपप्रमुख, गाउँपालिका अध्यक्ष र उपाध्यक्षको सहभागिता रहनेछ ।

विषादीको प्रयोग भएको खाद्यवस्तु, फलफूल एवं तरकारीको उपभोगबाट प्यारालाइसिस, हृदयघात तथा मृत्युसमेत हुनसक्ने भएकोले त्यस्ता वस्तुको उपभोगमा सावधानी अपनाऔं ।

**नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड**

सम्पादकीय

सुपथ मूल्यका पसल हरायो

सरकारी अनुदानमा संचालन भएका सुपथ मूल्यका सहकारी पसलहरु जिल्लामा हराएको छ। उपभोक्ताहरुलाई बजारका अन्य पसलहरुको तुलनामा सस्तो र सुपथ मूल्यमा सामानहरु उपलब्ध गराउन उद्देश्यले जिल्लाभित्र संचालन भएका सुपथ मूल्यका पसलहरु अहिले हराएको छ। सुपथ मूल्यको पसल बारे ग्राहकहरुलाई सूचनाको अभाव वा उनीहरुको वेवास्ताका कारण प्रभावकारी बन्न सकेन। सरकारको एक लाख रुपैयाँ अनुदान लिएर संचालन भएका सुपथ मूल्यका पसलहरु बजारको अन्य पसलहरुको जस्तै दैनिक उपभोग्य सामग्रीहरु उपभोक्तालाई उपलब्ध गराउन गरेका कारण पनि पसल प्रभावकारी बन्न नसकेको हो। ती पसलहरु प्रभावकारी हुन नसक्दा सरकारको लगानी ती पसलहरुले देखेदेखी आएर दुरुपयोग गरेका छन्।

चाड पर्वको समयमा सुपथ मूल्य नभएकै कारण उपभोक्ता महँगो मूल्यमा सामान खरीद गर्न बाध्य हुन्छन्। सरकारको एक लाख पाएर पनि अधिकांश सहकारी संस्थाले पसल संचालन नै नगरी रकम भ्रुवाम्म पारेका छन्। यसप्रति सम्बन्धीत निकायको ध्यान जान सकेको छैन।

तसर्थ सरकारको लगानी डुबेकोप्रति हालका जनप्रतिनिधिहरुले त्यसको खोजबिन गरि सम्बन्धीत पसलहरुलाई कानुनी दायरामा ल्याउन सक्ने जमर्को कस्नु पर्ने हुन्छ। होइन भने सरकारी लगानी जहिले पनि बालुवामा पानी हारे सरह हुने कुरामा दुई मत नहोला भन्न सकिन्छ।

यस्तो छ सोह्रौं आवधिक योजनाको अवधारणापत्र

काठमाडौं, १९ साउन (रासस)। 'सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धि'को सोचसहित सोह्रौं पञ्चवर्षीय आवधिक योजना (२०८१/०८२-२०८५/०८६)को अवधारणापत्र तयार भएको छ। राष्ट्रिय योजना आयोगको यही बुधवार बसेको पूर्ण बैठकले को अवधारणापत्र स्वीकृत पनि गरिसकेको छ।

नयाँ आवधिक योजनाले राजनीतिक, प्रशासनिक र न्यायिक क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने उद्देश्य राखेको छ। त्यस्तै, स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी र आवासलगायतका क्षेत्रमा सामाजिक न्याय स्थापित गर्नु, सामाजिक जीवन, आर्थिक विकास र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा समृद्धि हासिल गर्नु पनि सोह्रौं योजनाको उद्देश्यमा रहेको छ।

नयाँ आवधिक योजनाले 'विकासका काममा देखिएका संरचनात्मक अवरोधको पहिचान, सम्बोधन र निराकरण गर्दै संरचनात्मक रूपान्तरणमार्फत सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धि हासिल गर्ने' रणनीति तय गरेको छ।

"योजना कार्यान्वयन सम्बन्धमा सबै तह र पक्षका सरोकारवाला निकायबीचको अन्तरसम्बन्ध र कार्यात्मक क्षमतालाई मजबुत तुल्याउने, अध्ययन अनुसन्धान तथा तथ्यमा आधारित रहेर नीति निर्माण एवं विकासका प्रयास गर्ने रणनीति लिइने छ।" स्वीकृत अवधारणापत्रमा भनिएको छ। त्यस्तै, नयाँ आवधिक योजनाको अवधारणापत्रमा संरचनात्मक रूपान्तरणका क्षेत्र तथा रणनीति तय गरिएका छन्।

"समग्र आर्थिक आधारको सबलीकरणका लागि प्राथमिक क्षेत्रको सबलीकरण, द्वितीय क्षेत्रको विकास तथा विस्तार र सेवा क्षेत्रको स्थायित्व कायम गरिनेछ", अवधारणापत्रमा भनिएको छ, "राजस्वको आधार र दायरा

विस्तार गरी अनुमानयोग्य वित्त प्रणालीको विकास गर्ने, वित्तीय स्रोतलाई उत्पादन र रोजगारी सिर्जनामा केन्द्रित गरी समावेशी परिचालन र बाह्य क्षेत्रको स्थायित्व कायम गरिनेछ।"

उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि उत्पादनका सबै किसिमका स्रोत र साधनको समयबद्ध, गुणस्तरीय एवं लागत प्रभावित आपूर्ति प्रणालीको सुनिश्चितता गरिने नीति लिइएको छ। त्यस्तै, बजारको मागानुरूपको ज्ञान, सीप, दक्षता र ऊर्जाशील श्रमशक्तिको उत्पादन र परिचालनमा जोड दिइएको छ। अनुसन्धान र विकासमा आधारित नवीनतम प्रविधि तथा व्यवस्थापनका विधिको अवलम्बन गर्ने, मर्यादित, उत्पादनशील एवं समावेशी रोजगारको अवसरको सिर्जना गर्ने विषय पनि संरचनात्मक रूपान्तरणको रणनीतिमा राखिएको छ।

निजी, सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा राष्ट्रिय सीप विकास तथा रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने जनाइएको छ। उद्यमशीलतोलोउन्मुख स्वरोजगारका लागि व्यावसायिक तालिमको उपलब्धतासँगै सुरुआती पुँजी लगानीमा सहयोग गर्ने, वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त विप्रेषण, ज्ञान, सीप, प्रविधिको उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गर्नेलगायतका विषय अवधारणापत्रमा राखिएका छन्।

सीमान्तकृत वर्ग तथा समुदायको सशक्तीकरण र सकारात्मक विभेदमार्फत समावेशी रोजगार प्रवर्द्धन गर्ने, आप्रवासी कामदारको नियमन गरी आन्तरिक श्रम बजारमा स्वदेशी श्रमिकलाई प्राथमिकता लिइने जनाइएको छ।

मानव पुँजी निर्माण र उत्कृष्ट जनशक्ति योजना पनि रणनीतिमा राखिएको छ।

"सरकारका तीनवटै तहमा जनसाङ्ख्यिक लाभको उपयोगमार्फत सीपयुक्त र क्षमतावान् श्रमशक्तिको उत्पादन गरी स्वदेशमै रोजगारी अवसर सिर्जना गरिनेछ", अवधारणापत्रमा भनिएको छ, "वैदेशिक रोजगारका लागि सुरक्षित कार्य वितरणसहित उच्च प्रतिफलयुक्त आय भएका नयाँ गन्तव्य मुलुकको पहिचान र श्रम सम्झौता गर्ने रणनीति बनाइएको छ।"

गुणस्तरीय, समन्यायिक एवं जीवन उपयोगी शिक्षाको नीति लिइने सोह्रौं आवधिक योजनाको अवधारणापत्रमा उल्लेख छ। "सबै तहका शिक्षामा डिजिटल प्रविधि, प्रयोगशाला र बहुविधायुक्त पुस्तकालयको प्रयोगको नीति लिइनेछ। माध्यमिक शिक्षालाई वृत्ति विकास र उच्च शिक्षालाई उद्यम तथा रोजगार केन्द्रित बनाउनेछ, भने पढ्दै, कमाउँदै र कमाउँदै पढ्दै अवधारणाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।" अवधारणापत्रमा भनिएको छ। विपन्न र जेहेन्दार विद्यार्थी लक्षित छात्रवृत्तिको अनिवार्य र एकद्वार प्रणालीमार्फत् समन्यायिक वितरणमा नयाँ आवधिक योजनाले जोड दिएको छ। विद्यार्थीको शारीरिक, मानसिक र बौद्धिक विकासमा योगदान पुऱ्याउन योग, ध्यान र सकारात्मक सोचमा आधारित शिक्षा प्रणाली लागू गर्ने, नैतिक शिक्षाको प्रवर्द्धन, युवा प्रतिभालाई स्वदेशमा काम गर्न प्रोत्साहनलगायतका नीति लिइएको छ।

गुणस्तरीय तथा सर्वसुलभ स्वास्थ्य प्रणाली निर्माणको विषयलाई पनि नयाँ आवधिक योजनाको रणनीतिमा राखिएको छ। क्यान्सर तथा अङ्ग प्रत्यारोपणजस्ता विशिष्ट स्वास्थ्योपचार पाउनको लागि विदेश जानुपर्ने बाध्यताको अन्त्य गर्ने गरी स्वास्थ्य प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने नीति लिइएको छ। त्यस्तै, स्वास्थ्य क्षेत्रलाई प्राज्ञिक ज्ञान र सेवामूलक केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने, आधारभूत तथा आर्कस्मिक स्वास्थ्य सेवालाई निःशुल्क, विशिष्टकृत तथा अतिविशिष्टकृत स्वास्थ्य सेवालाई वीमाको दायरामा ल्याइ सर्वसुलभ बनाउने अवधारणापत्रमा उल्लेख छ।

गुणस्तरीय पूर्वाधार र व्यवस्थित सहरीकरणतर्फ वातावरणमैत्री, दिगो र प्रतिफलयुक्त पूर्वाधारको नीति लिइएको छ। सबैका लागि सहज, भरपर्दो र पहुँचयोग्य पूर्वाधार निर्माण गरी यसलाई आर्थिक समृद्धि र सामाजिक न्यायसँग आवद्ध गरिनुपर्ने आवश्यकता औल्याइएको छ। एकीकृत पूर्वाधार विकासमार्फत व्यवस्थित, आधुनिक तथा सुरक्षित आवास योजना कार्यान्वयन गर्ने, सुकुम्बासी, भूमिहीन र अव्यवस्थित बसोबास तथा अतिक्रमणको अन्त्य गर्ने रणनीति लिन लागिएको छ।

सामाजिक सशक्तीकरण, समावेशीकरण र सामाजिक सुरक्षातर्फ आर्थिक तथा सामाजिकरूपमा पछि परेको वर्ग, समुदाय र लिङ्गको सशक्तीकरणका लागि लक्षित

कार्यक्रम सञ्चालन गरिने जनाइएको छ। अवाञ्छित तथा अनौपचारिक कारोबारको नियन्त्रणको विषयमा पनि अवधारणापत्रमा राखिएको छ। "प्रतिस्पर्धी बजार र नियमित आपूर्ति शृङ्खलाको प्रवर्द्धन, सबै प्रकारका सिण्डिकेट प्रणाली एवं अवाञ्छित गतिविधिको अन्त्य तथा उत्पादक र उपभोक्ताबीचको तह नियमन गरी सबै प्रकारका आर्थिक क्रियाकलापको औपचारिकीकरण गरिनेछ।" अवधारणापत्रमा भनिएको छ।

सरकारी बजेट विनियोजनमा कुशलता र पुँजीगत खर्चमा अभिवृद्धिको विषय पनि सोह्रौं योजनाको अवधारणापत्रमा राखिएको छ। "उपलब्ध स्रोत र साधनको उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गरी आवश्यकता र क्षमताका आधारमा प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा स्रोतको विनियोजन गरिनेछ", अवधारणापत्रमा भनिएको छ, "उपलब्ध वैदेशिक सहायताको ग्रहणशीलता र उपयोग क्षमता अभिवृद्धि, आन्तरिक तथा बाह्य ऋण परिचालनलाई लागत र लाभ विश्लेषणका आधारमा सम्भाव्य आयोजनामा मात्र केन्द्रित गरिनेछ।" आयोजना सुशासनमा जोड दिने र सबै किसिमका पूर्वतयारी सम्पन्न भई आयोजना बैकमा सूचीकृत भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गरिने जनाइएको छ।

वातावरण संरक्षण, जैविक विविधता तथा विपद् व्यवस्थापन र दिगो विकासका क्षेत्रमा वातावरणलाई असर नपर्ने वा न्यून असर पर्ने गरी मात्र विकास निर्माणका काम गरिने उल्लेख छ। परम्परागत तथा पेट्रोलियम इन्धनमा आधारित मेसिन, उपकरण तथा सवारीसाधनलाई स्वच्छ ऊर्जामा रूपान्तरण गरिने नीति नयाँ आवधिक योजनाले लिनेछ।

सुशासन प्रवर्द्धन तथा प्रभावकारी सामाजिक सेवा प्रवाह नयाँ आवधिक योजनाको अर्को महत्वपूर्ण रणनीति हो। "सहज पहुँच र सरल प्रक्रियासहितको प्रविधिमा आधारित सार्वजनिक सेवा प्रवाह, छरितो प्रशासनिक संरचना, उच्च मनोबलसहित काममा अभिप्रेरित कर्मचारीतन्त्रका लागि जोड दिइनेछ", सोह्रौं योजनाको अवधारणापत्रमा भनिएको छ, "भ्रष्टाचार नियन्त्रणका सबै उपायको कार्यान्वयन, प्रशासनिक प्रक्रियाको नियमित व्यवस्थापन परीक्षण र गुनासो शीघ्र सुनुवाइको व्यवस्था गरिनेछ।"

आयोगले नयाँ आवधिक योजनाको दस्तावेज तयार पारेर स्वीकृत गरिसकनका लागि आगामी माघ मसान्तसम्मको कार्यतालिका बनाएको छ। आयोगले तयार पारेको 'सोह्रौं योजना तर्जुमाको लागि संस्थागत व्यवस्थासम्बन्धी कार्यविधि, २०८०' अनुसार पञ्चवर्षीय आवधिक योजना (२०८१/०८२-२०८५/०८६) तर्जुमाका लागि जेठ चौथो हप्ताबाट काम सुरु भएको थियो। आगामी माघ मसान्तसम्ममा आवधिक योजनालाई बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

डा. ललन प्रसाद राँनियाँ

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सन्तोष प्रसाद शाह

Dr. Santosh Prasad Sah

MBBS (T.U.), MD Internal Medicine (NAMS, Bir Hospital Kathmandu) NMC Reg. No. : 15019

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

डा. यमेश यादव

Dr. Yamesh Yadav

MBBS (T.U.), MS (Nobel Medical College, K.U.) General and Laproscopic Surgeon NMC Reg. No. : 16392

जेनरल सर्जन

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore) NMC Reg. No. : 13288

हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क :

कृताञ्जली मेडिकल हल

राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

सङ्घीय शिक्षा ऐन ल्याउने तयारी हुँदैछ : मन्त्री शर्मा

काठमाडौं, १९ साउन (रासस) । सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री रेखा शर्माले २०२८ सालको शिक्षा ऐनलाई विस्थापित गरी जतिसक्दो चाँडो सङ्घीय शिक्षा ऐन ल्याउने तयारी भइरहेको बताउनुभएको छ ।

निजी तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेसन, नेपाल (प्याब्सन) काठमाडौं जिल्ला शाखाद्वारा आयोजित 'एसइई (२०७९) सम्मान कार्यक्रम-२०८०'लाई सम्बोधन गर्दै उहाँले सङ्घीय शिक्षा ऐन अहिले मन्त्रपरिषद्बाट पास भएर संसद्मा दर्ता हुने प्रक्रियामा रहेको जानकारी दिनुभयो ।

"हाम्रो शिक्षा ऐन परिवर्तन गर्न नसकेर लामो समय गुज्रिएको थियो र २०२८ सालको शिक्षा ऐनबाट २०८० सालका विद्यार्थीलाई पढाउनुपर्ने यो अवस्था बनेको थियो, अब त्यसको अन्त्य हुँदैछ, २०२८ सालको शिक्षा ऐन परिवर्तन गर्नुपर्ने थियो र त्यो परिवर्तन हुँदैछ, शिक्षा ऐन आउनु नै ठूलो कुरा हो", सरकारका प्रवक्ता शर्माले भन्नुभयो ।

मन्त्री शर्माले नेपालको संविधानले शिक्षा र स्वास्थ्यलाई **सार्वजनिक जीवन** ...

गरेबापत पाएको बनीले दुई छाक कसैगरी टार्नेवाहेक अरू ध्यान नभएका मुसहर अब भने नानीहरूको शिक्षा, विरामी हुँदा अस्पताल जाने कुरा र के व्यवसाय गर्दा राम्रो होला भनेर सोचन तथा आपसमा सल्लाह गर्न थालेका छन् । अब धेरैजसो मुसहर सावुनपानीले हात धुन थालेका छन् । पछिल्लो समयमा मुसहरहरूले आफ्नो बस्तीको विकास र सम्भावनावारेसमेत चासो बढाउन थालेका लोहारपट्टि-६ का सामाजिक, राजनीतिक कार्यकर्ता चन्द्रेश्वर मण्डल बताउनुहुन्छ ।

सामाजिक सङ्घसंस्था, राजनीतिक दल, स्थानीय तह र अन्य सम्बद्ध तह निकायले थालेका निरन्तरको प्रयत्नले विस्तारै मुसहर समुदायका बालबालिकाको विद्यालय भर्ना बढेको शिक्षा विकास समन्वय एकाइले जनाएको छ ।

मौलिक हकका रूपमा स्थापित गरेको बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "हामीले समाजवादमा जाने पनि भनेका छौं, समाजवाद हाम्रो लक्ष्य भनेका छौं, त्यो भनेको शिक्षा र स्वास्थ्य निश्चित रूपमा मौलिक हकका रूपमा सुनिश्चित हुनुपर्छ भन्ने नै हो र यो निःशुल्क हुनुपर्छ भन्ने हो ।"

संविधानले १२ कक्षासम्म निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गरेको उहाँको भनाइ थियो । "निजी क्षेत्रको योगदान आफैमा महत्वपूर्ण छ, त्यो भन्दाभन्दै पनि सबै विद्यार्थीको पढाइ लेखाइलगायत सम्पूर्ण कुरा सामुदायिक विद्यालयले मात्रै भूमिका निर्वाह गर्न सकिरहेको अवस्था थियो, यो सन्दर्भमा निजी विद्यालयले अत्यन्त महत्वपूर्ण योगदान गरेका छन्", उहाँले भन्नुभयो ।

थुप्रै राजनीतिक परिवर्तनपछि देश यहाँसम्म आए पनि देशप्रतिको माया, आफ्नो माटोप्रतिको माया, संस्कार, आफ्नो पहिचानप्रतिको माया विस्तारै कम हुँदै गएको जस्तो भान भइरहेको उहाँले बताउनुभयो । "कक्षा १२ पास हुन पाएको छैन, १२ कक्षा पास हुन पाउँदा नपाउँदै विदेश जाने जुन लर्को देखिन्छ, बाहिर पढाउने जुन मनोविज्ञान देखिन्छ, त्यसले गर्दा हाम्रो उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरी बनाउनुपर्ने चुनौती छ, पढाइमा उत्कृष्ट हुने तर

यस्तो छ सोह्रौं ...

मन्त्रपरिषद्बाट स्वीकृत गरिसके गरी समयतालिका बनाइएको छ । नयाँ आवधिक योजना आउँदो आर्थिक वर्षबाट कार्यान्वयनमा आउने भएकाले यो आवलाई आधार वर्षका रूपमा लिइएको छ ।

विसं २०८१ साउनबाट कार्यान्वयनमा आउने १६ औं आवधिक योजना तयार पार्दा नेपालको संविधान, राष्ट्रिय तथा क्षेत्रगत नीति, पन्ध्रौं योजना र त्यसको समीक्षा, अल्पविकसित मुलुकबाट स्तरोन्नति हुनका लागि तयार पारिएको रणनीति (एलडिसी ग्रायुएसन स्ट्रटेजी), दिगो विकास लक्ष्य प्राप्ति, मध्यमकालीन खर्च संरचना आदिलाई ध्यानमा राखिने आयोगले जनाएको छ ।

व्यवहारमा नहुने भन्ने चिन्ता पनि उत्तिकै छ", उहाँले भन्नुभयो ।

प्याब्सनका अध्यक्ष प्रेमकुमार राईले राज्यले सीपमूलक शिक्षाको वकालत गर्दै आएको भए पनि सीपमूलक शिक्षा दिने कुरामा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा अध्ययनरत सबै विद्यार्थीलाई समान रूपले अवसर दिइनुपर्नेमा जोड दिनुभयो । कार्यक्रममा एसइई परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल विद्यार्थी तथा सदस्य विद्यालयहरूलाई सम्मान गरिएको थियो ।

त्रिविले स्नातक तहको प्रश्नपत्र अग्रेजी र नेपाली दुवैमा सोध्ने तयारी

काठमाडौं, १९ साउन (रासस) । त्रिभुवन विश्वविद्यालयले स्नातक तहको प्रश्नपत्र अग्रेजी र नेपाली दुवै भाषामा सोध्ने तयारी गरेको छ ।

परीक्षामा प्रश्नपत्र अग्रेजी माध्यममा सोधिने र अधिकांश क्याम्पसमा नेपाली माध्यमबाट पढाइ हुने हुँदा विद्यार्थीलाई सहज नभएको आवाज उठेपछि विश्वविद्यालयले सोको तयारी गरेको उपकुलपति डा धर्मकान्त बाँसकोटाले बताउनुभयो ।

गौर हत्याकाण्ड पीडित संघर्ष समितिलाई वार्तामा आउन प्रधानमन्त्रीको आग्रह

काठमाडौं, १९ साउन (रासस) । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले गौर हत्याकाण्ड पीडित संघर्ष समितिलाई वार्ताका लागि बोलाउनुभएको छ । प्रधानमन्त्री दाहालले गौर हत्याकाण्डका दोषीलाई कारवाही गर्न माग गर्दै अनसनरत समितिका संयोजक रुपसागर देवी उपाध्यायलाई आन्दोलनको कार्यक्रम फिर्ता गरेर वार्तामा आउन आग्रह गर्नुभएको हो । वार्ताका लागि शनिवारको

सिटीइभीटी र आयोगको विवादका कारण अन्तिम समयमा परीक्षा स्थगित

भक्तपुर, १९ साउन (रासस) । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सिटिइभीटी) ले विभिन्न विषयको लागि शनिवारदेखि सञ्चालन गर्न लागेको प्रवेश परीक्षा अन्तिम समयमा आएर शुक्रवार स्थगित गरेको छ ।

सिटिइभीटीले शनिवार र बुधवारलाई निर्धारण गरेको विभिन्न विषयको प्रवेश परीक्षा आज सूचना जारी गरी स्थगित गरेको सिटिइभीटीका परीक्षा नियन्त्रक प्रमोदभक्त आचार्यले राससलाई जानकारी दिनुभयो ।

चिकित्सा शिक्षा आयोग र सिटिइभीटीबीच चिकित्सा शिक्षा ऐन

कार्यान्वयनको विषयमा विवाद बढेपछि सिटिइभीटीले परीक्षा स्थगित गरी उक्त परीक्षा आगामी भदौ २ र ६ गते परीक्षा सञ्चालन गर्ने भएको हो । आयोगका उपाध्यक्ष श्रीकृष्ण गिरी र सिटिइभीटीका उपाध्यक्ष खगेन्द्रप्रसाद अधिकारीको उपस्थितिमा सिटिइभीटीको प्रवेश परीक्षा सञ्चालनका विषयमा छलफल गर्न शिक्षा मन्त्रालयमा बुधवार र बिहीवार बैठक बसेको थियो ।

उक्त बैठकमा शिक्षामन्त्री अशोककुमार राई र शिक्षा सचिव सुरेश अधिकारीले दुई संस्थाबीच आपसमा समन्वय गरेर अघि बढ्न निर्देशन दिएपछि सोही अनुरूप

आगामी १५ दिनभित्र सहमति एवं समन्वय गरेर सञ्चालन गर्ने गरी हाललाई परीक्षा स्थगित गरेको बताइएको छ ।

सिटिइभीटीले विगतका वर्षमा जस्तै प्रमाणपत्र तहका नर्सिङ, फार्मेसी, ल्याब अर्सिष्टेण्ट, डेन्टल हाइजेनिष्टलगायत स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयको अध्ययन गर्ने संस्थालाई सम्बन्धन दिने, सिटि निर्धारण गर्ने, भर्ना आह्वान गर्ने, परीक्षा सञ्चालन गर्ने, परीक्षाफल सार्वजनिक गर्ने लगायतका कार्य गर्दै आएको छ ।

आयोगले भने चिकित्सा शिक्षा ऐन विपरीत मेडिकल शिक्षा पठनपाठन गराउने शिक्षण संस्थालाई सम्बन्धन दिने, सिटि निर्धारण गर्ने भर्ना आह्वान गर्ने, चिकित्सा शिक्षाको नियमन गर्ने अधिकार आयोगको मात्रै रहेको जनाउँदै आएको छ । सिटीइभीटीले आयोगसँग समन्वय नगरी ऐन विपरीत सम्बन्धन दिने, भर्ना आह्वान गर्ने, सिटि निर्धारण गर्ने, शुल्क निर्धारण गरेको भन्दै आयोगले असहमति जनाएपछि दुई संस्थाबीच विवाद चर्कदै आएको थियो ।

सिटिइभीटीले आफ्नो संस्थाअन्तर्गत रहेका ४९ प्राविधिक कलेज र गतवर्ष आयोगले सिटि निर्धारण गरेका एक सय ४९ कलेजमा यस वर्ष भर्ना आह्वान गर्दै सूचना सार्वजनिक गरेपछि आयोगले ऐन विपरीत गरेको भन्दै आपत्ति जनाएको थियो ।

ज्ञानेन्द्र मल्लद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय खेल जीवनबाट सन्यास

काठमाडौं, १९ साउन (रासस) । राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका पूर्वकप्तान ज्ञानेन्द्र मल्लले अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटबाट सन्यास लिनुभएको छ ।

सन् २००६ को एकदिवसीय खेलबाट डेब्यु गर्नुभएका उहाँले शुक्रवार यहाँ पत्रकार सम्मेलन गरी अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट प्रतियोगिताबाट आफूले सन्यास लिएको घोषणा गर्नुभएको हो । उहाँले यससँगै घरेलु प्रतियोगितामा पनि नखेल्ने बताउनुभएको छ ।

पूर्वकप्तान मल्लले राष्ट्रिय टोलीमा आफूले शतप्रतिशत दिन नसकेकाले टिमबाट राजीनामा दिने निर्णय गरेको बताउनुभयो । उहाँले क्रिकेट नखेले पनि आगामी दिनमा क्रिकेट क्षेत्रमै रहेर काम गर्न इच्छुक

भएको उल्लेख गर्नुभयो । करिब १८ वर्षसम्म चन्द्रसूर्य अड्डित जर्सी लगाएर देशको प्रतिनिधित्व गर्ने अवसर पाएकोमा मल्लले खुसी व्यक्त गर्दै आफ्ना परिवार र समर्थकलाई धन्यवाद दिनुभयो ।

मल्लले विसं २०७६ कात्तिकदेखि कप्तानीको भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो । उहाँलाई नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले २०७८ मङ्सिर २९ मा कप्तानी पदबाट हटाएको थियो । कप्तानबाट हटेको करिब दुई वर्षसम्म उहाँले राष्ट्रिय टिमबाट खेल्नुभयो । पछिल्लोपटक सन् २०२३ को जुलाईमा जिम्बावेमा भएको आइसिसी एकदिवसीय विश्वकप छनोटअन्तर्गत आयरल्यान्डविरुद्धको खेल उहाँको खेल जीवनको अन्तिम खेल बन्यो ।

बाढी/पहिरोबाट सतर्क रहौं ।

- गाउँघरका माथिल्लो भागमा कुलो बनाई पानीको उचित निकास दिऔं
- जमिन चिरा परेको देखिएकामा पानी नछिर्ने गरी टालौं ।
- घरभित्र वा वरिपरिको जमिन चिरा परेको भए सुरक्षित स्थानमा बसौं ।
- नदी वा खोलामा बाढी आएमा तल्लो भागमा बस्ने जनसमुदायलाई सूचना दिऔं ।
- भुकम्पले चिरा पारेको छ भने त्यस्तो स्थानलाई टालौं र सजगता अपनाऔं ।
- भौगोलिक अवस्था बिचार गरेर मात्र बाटो, कुलो वा नहर जस्ता संरचना बनाऔं । भु-क्षयबाट बचौं र बचाऔं ।

जनहीतका लागि : राजविराज दैनिक

डा. कालीप्रसाद यादव
 MBBS, MD Internal Medicine (NAMS Bir Hospital, Kathmandu) NMC NO. 13203

कन्सल्टेन्ट फिजिसियन
 मधुमेह (चिनी रोग), प्रेशर, मुटु रोग, दम तथा श्वासप्रश्वास, कलेजो, मृगौला, छाती, पेट, थाईराईड तथा नशा रोग हाल कार्यरत : गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज

डा. रिपला आचार्य
 MBBS, MD (BPKIHS) NMC NO. 19992

छाला, यौन तथा कुष्ठरोग विशेषज्ञ
 डण्डीफोर, कपाल भर्ने, एलर्जीदाद, हुसीदाद, चायापोतो तथा दागहरु, सेतोदुबी यहाँ हरेक किसिमका छाला, नङ्ग, कपाल, ओठ, मुख तथा यौन अंगमा भएका समस्याको सफल उपचार गरिन्छ ।

सम्पर्क स्थान : जय श्री कृष्ण फार्मेसी
 हनुमाननगर रोड, राजविराज, ९८१९७२१५२६, ९८१७७८१९८७